

UZMAN ÖĞRETMENLİK GENİŞ ÖZET SERİSİ 7

OSMAN CEM ÇAKMAK

Eğitim siteminin hedefleri

OSMAN CEM ÇAKMAK

Uzak hedefler

Devletlerin hedefleridir, bazı ülkelerde erevesi anayasa ile güvenceye alınmıştır.

Genel hedefler

Daha işevuruk hedeflerdir. Kurumların (MEB, MEB genel müdürlükleri, il mill eğitim müdürlükleri, okul yönetimleri vb.) hedefleri vb.

Özel hedefler

Dersin hedefleridir, bir dersin kazanımlarını kapsar.

Eğitim Sisteminin Ögeleri

OSMAN CEM ÇAKMAK

Girdi 1

Eğitim-öğretim için gerekli her Őey eğitim sisteminin girdisini oluşturur. Örneğin öğrenci, öğretmen, okul, çalıŐanlar, yönetim, eğitim programı vb.

Süreç 2

Girdilerin hedefler doğrultusunda bir araya getirildiği, dersin hedeflerinin öğrenciye kazandırıldığı eğitim durumlarını kapsar. Süreç, öğretmenler, okul yönetimi, il yöneticileri ülke genelinde belirli aralıklarla kontrol edilmektedir.

Çıktı 3

Öğrencilerin sahip olduğu niteliklerdir. Eğitim sistemi için çıktılar geniş anlamda öğrencinin öğretim sürecinin başlangıcından sonuna kadar sahip olduğu bilgi beceri ve yetkinlik anlarını ifade etmektedir.

Değişen Üretim Paradigması

Geçtiğimiz yüzyılın özellikle son çeyreğinde bilgi ve iletişim teknolojisinin öneminin artması toplumlarda, üretimde ve eğitimde bir paradigma değişimine yol açtı. Artık sanayi toplumlarından bilgi toplumlarına hızlı bir dönüşüm baş gösterdi.

SANAYİ PARADİGMASI

- Sınıflarda eğitim
- Pasif öğrenme
- Bireysel çalışma
- Her şeyi bilen öğretmen
- Sabit içerik
- Homojen

BİLGİ VE İLETİŞİM TEKNOLOJİSİ PARADİGMASI

- Bireysel araştırma
- Yapararak-yaşayarak öğrenme
- Grupla çalışma
- Rehberlik eden öğretmen
- Esnek içerik
- Heterojen

Dünya Ekonomik Forumuna göre 2025 yılında çalışanların sahip olması gereken 10 temel beceri

- Analitik düşünme ve yenilik/yaratıcılık
- Etkin öğrenme ve öğrenme stratejileri
- Karmaşık problem çözme
- Eleştirel düşünme ve analiz
- Yaratıcılık, orijinallik
- Liderlik ve sosyal etki
- Teknoloji kullanımı

Eğitimde denetleme (kontrol) ölçme ve değerlendirme ile olanaklıdır ancak değişen hedeflerde bireylere kazandırılacak olan yeni davranışların ölçülmesi ve değerlendirilmesinde de doğal olarak bir paradigma değişimi söz konusu. Geleneksel ölçme anlayışının ne yazık ki bu paradigma değişimine pek uygun olmadığı söylenebilir. Bireylerden beklenen becerilerin karmaşıklığı arttıkça ölçme modellerini revize etme gereksinimi ortaya çıkmakta. Bir ölçme işleminde yalnızca “görünce tanıma, sorulunca söyleme” gibi davranışların ölçülmesi bizi yeni hedeflere ne kadar ulaştırabilir? 20. yüzyıl eğitim ve ölçme zihniyeti ile 21. yüzyıl becerileri kazandırılmaz.

ÖLÇME TÜRLERİ

OSMAN CEM ÇAKMAK

Doğrudan Ölçme

1

Ölçmeye konu olan özelliğin doğrudan gözlenerek ölçümün elde edildiği ölçme türüdür. Genellikle beş duyu organı ile algılanan özellikler doğrudan gözlenebilirler. Örneğin bir sınıftaki öğrenci sayısı

Dolaylı Ölçme

2

Bazı özellikler doğrudan gözlenemez. Bu özellikler ancak onun göstergesi olduğu bilinen ya da kabul edilen davranışlar aracılığı ile gözlenerek ölçülebilir. Örneğin öğrencilerin dört işlem becerisi

Türetilmiş Ölçme

6

Ölçülmek istenilen özellik kendisinden farklı iki ya da daha fazla özelliğin arasındaki matematiksel bir bağıntı yardımıyla belirleniyorsa bu ölçme türüne "türetilmiş ölçme" adı verilir. Örneğin hız (yol / zaman)

ÖLÇÜT TÜRLERİ

OSMAN CEM ÇAKMAK

Mutlak Ölçüt

1

Eğer ölçüt ölçme işleminin yapıldığı grubun özelliklerinden bağımsız olarak belirleniyorsa “mutlak”tır. Mutlak ölçüt genellikle ölçme işlemi öncesinde ilan edilir. Örneğin dersten geçme notu 50’dir

Bağıl Ölçüt

2

Eğer ölçüt ölçme işleminin yapıldığı grubun belirli bir özelliğine / normuna dayalı olarak belirleniyorsa “bağıl”dır. Bağıl ölçüt ancak ölçme işlemi sonrasında belirlenebilir. Örneğin akademik başarısı yüksek ilk on öğrenci proje için seçilecektir

AMACA GÖRE DEĞERLENDİRME TÜRLERİ

Amaca göre değerlendirme tanıma ve yerleştirme, biçimlendirme ve yetiştirme, değer biçme, rehberlik amaçlı ve program değerlendirme olarak beşe ayrılır.

OSMAN CEM ÇAKMAK

Tanımaya-Yerleştirmeye Yönelik Değerlendirme

- Sınıf içi ölçme ve değerlendirme: Öğretim sürecinin başında, öğrencilerin önceki kritik nitelikteki öğrenmelerini belirlemek amacıyla yapılır.
- Okul / kurum geneli ölçme ve değerlendirme: Yine öğretim sürecinin başında, öğrenciyi tanımak ve onu uygun olan programa / kura / sınıfa yerleştirmek amacıyla yapılır.

Biçimlendirme-Yetiştirmeye Yönelik Değerlendirme

Belirli bir konu / ünite vb. sonunda öğrencilerin öğretime konu olan davranışların ne kadarını kazandığını, diğer bir deyişle üniteadaki öğrenme eksiklerini belirlemek amacıyla yapılır. Amaç yine not vermek değildir.

Değer Biçmeye / Düzey Belirlemeye Yönelik Değerlendirme

Belirli bir öğretim sürecinin sonunda, not vermek8 amacıyla yapılan değerlendirmedir. Değer biçmeye yönelik değerlendirme, öğrencinin belirli bir öğretim süreci sonundaki durum tespiti çünkü artık hedeflenen öğretim sürecinin sonuna gelinmiştir.

AMACA GÖRE DEĞERLENDİRME TÜRLERİ 2

Amaca göre değerlendirme tanıma ve yerleştirme, biçimlendirme ve yetiştirme, değer biçme, rehberlik amaçlı ve program değerlendirme olarak beşe ayrılır.

OSMAN CEM ÇAKMAK

Rehberlik Amaçlı Değerlendirme

- Özel eğitim: Belirli alanlarda özel gereksinimi olan çocuklara uygun eğitim ortamları ve/veya programı uygulamak amacıyla ölçme ve değerlendirme süreçleri işe koşulmaktadır.
- Mesleki rehberlik: Öğrencilerin alan seçmelerinde ve özellikle bir üst öğretim kurumuna yönlendirilmesinde, özelliklerine uygun alan / meslek seçmeleri hem öğrenci hem de ülkenin insan gücü kaynağının doğru planlanması açısından çok önemlidir. Bu amaçla öğrencilerin kendi yetenekleri, kişilik özellikleri, ilgileri vb. ile özelliklerini belirlemek amacıyla standart testlerden yararlanılmaktadır.

Program Değerlendirme

Eğitim programları bileşenlerinin yapısı ve niteliğine ilişkin olarak sistematik bilgi toplama ve değerlendirme sürecidir. Program değerlendirme eğitim programlarının planlanması, mevcut programlar ve/veya ürünlerin etkililiğinin değerlendirilmesi ve eğitim programlarının ve/veya ürünlerin geliştirilmesi amacıyla yapılır.

BİR ÖLÇME ARACINDA BULUNMASI GEREKEN PSİKOMETRİK NİTELİKLER

Psikolojik özelliklerin ölçülmesinde genellikle ölçme araçları kullanılır ve bu araçlardan elde edilen puanların hatasız ya da az hatalı olması ve bu araçların belirli psikometrik niteliklere sahip olması gerekir. Bunlar:

GEÇERLİLİK

Ölçmek istenilen özelliğin, başka özelliklerle karıştırılmadan, doğru ve tam olarak ölçülebilmesidir. Diğer bir ifadeyle ölçme aracından elde edilen puanın amaca hizmet etme derecesidir.

GÜVENİLİRLİK

ölçme işleminden elde edilen puanların tesadüfi hatalardan arınık olma derecesidir. Diğer bir ifadeyle puanların kararlı, tutarlı ve duyarlı olmasıdır.

KULLANIŞLILIK

Ölçme aracının geliştirilmesinin, uygulanmasının ve puanlanmasının kolay ve ekonomik (zaman, para, emek, araç gereç vb. açıdan) olması ile ilgilidir.

X X

OSMAN CEM ÇAKMAK

iletisim

YOUTUBE
OSMANCEM

INSTAGRAM
OSMANCEM_CAKMAK

TWITTER
OSMANCEM_CAKMAK

